

Κατά πως μας τα λένε οι γραφές, συμπληρώθηκαν σήμερα δυο αιώνες από τότε που η ενάτη Συμφωνία του Μπετόβεν έκανε πρεμιέρα στο Theater am Kärntnertor, της Βιέννης. Ως γνωστόν, ήταν η τελευταία Συμφωνία του μουσουργού, η πρώτη με χορωδιακά τμήματα καθώς στο τελευταίο μέρος της ακούγονται στίχοι από το ποίημα «Ωδή στη χαρά του Σίλερ» και ένα από τα πιο αναγνωρίσιμα, πιο σημαντικά μουσικά θέματα που έχει δημιουργήσει ο παγκόσμιος πολιτισμός. Γνωστά επίσης και τα όσα συνέβησαν στην πρεμιέρα όπου ο συνθέτης, ζώντας το δράμα του, χωρίς ίχνος ακοής πια, προσπαθούσε να διευθύνει την ορχήστρα. Στην πλάτη του το κοινό, την αποθέωση του οποίου αφού ολοκληρώθηκε η παράσταση την είδε μεν, χωρίς να την ακούσει δε. Το πλήθος των καπέλων που πετούσαν, τα μαντήλια που πάλλονταν με νεύρο, τα χέρια που υψώθηκαν πιθανόν να μετρίασε τον πόνο της σιωπής του. Αυτά διακόσια χρόνια νωρίτερα στη Βιέννη.

Πριν 52 χρόνια, το 1972, πάλι οι γραφές μας λένε ότι, η Ωδή στη Χαρά (Ode an die Freude) έγινε ο ύμνος του Συμβουλίου της Ευρώπης, και το 1985 αναγνωρίστηκε από τους ηγέτες της Ε.Ε. ως ο ύμνος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την παγκόσμια γλώσσα της μουσικής, να εκφράζει τα ευρωπαϊκά ιδανικά της ελευθερίας, της ειρήνης και της αλληλεγγύης. Δεν συμβολίζει μόνο

την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και την Ευρώπη γενικότερα. Ο ύμνος της Ε.Ε. προορίζεται για να εξάρει τις κοινές αξίες των κρατών μελών και ανακρούεται κατά τις επίσημες τελετές στις οποίες συμμετέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι δε στίχοι του

«Ωδή στη Χαρά», εκφράζουν την ιδεαλιστική άποψη του Σίλερ για συναδέλφωση όλων των λαών, την οποία συμμεριζόταν ο Μπετόβεν.

Οι θρησκευτικού χαρακτήρα στίχοι του ρομαντικού ποιητή,

«Έναν έχουμε πατέρα, αδέρφια, εκεί απ' των άστρων πιο ψηλά το θόλο»,

ονειρεύονται ένα κόσμο ειρηνικό και ενωμένο,

«Όλα τα έθνη αγκαλιαστείτε! Σε όλον, όλο στέλνω εγώ τον κόσμο τούτο το φιλί»

και αμαχητί παραδίδονται στη χαρά:

*«Η χαρά είν' ο παντοδύναμος μοχλός
Μες στην αιώνια φύση.
Η χαρά, η χαρά κινεί τους δείκτες
Στο μεγάλο ρολόι του κόσμου».*

Παλμός, αισιοδοξία, συγκίνηση και υψηλά ιδεώδη. Είναι να απορεί κανείς πως διαμορφώθηκαν, πως άρχισαν όλα τούτα να ασθενούν, να εξατμίζονται και πως τελικά να συγκροτήσουν μια τεράστια απειλή απέναντι στη γλώσσα που ονομάτισε, όρισε, φώτισε την Ευρώπη.

Μια πρόχειρη απάντηση είναι διότι οι απόγονοι του Μπετόβεν, του Σίλερ, του Γκέτε, του Ρίλκε, του Μαρξ και τόσων άλλων, προτίμησαν να εξαγουν πλυντήρια, αυτοκίνητα, τηλέφωνα, ...φούρνους και να εισάγουν τίτλους ιδιοκτησίας από την περιφερειακή Ευρώπη. Αυτά εν ειρήνη, διότι υπό άλλας συνθήκας...

Για όσους ενδιαφέρονται και τύχει να αναγνώσουν νωρίς τούτο το σημείωμα, τρεις παραγωγοί του τρίτου προγράμματος της ελληνικής ραδιοφωνίας έχουν ετοιμάσει σήμερα στις 10 το πρωί της Τρίτης 7ης Μαΐου, ένα τετράωρο αφιέρωμα για την ενάτη Συμφωνία του Μπετόβεν με την ευκαιρία της συμπλήρωσης ενός αιώνα από την πρεμιέρα της. Ασφαλώς θα υπάρχει αργότερα κατ' απαίτησιν, on demand που λένε.